

**Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce,
Baramati
Autonomous
(2022 Pattern)**

Course Structure for M.A. II MARATHI

Semester	Paper Code	Title of Paper	No. of Credits
IV	PAMR242	साहित्य समीक्षा आणि संशोधन	4

**SYLLABUS (CBCS) FOR M.A. II Marathi (w.e.f. 2023)
Academic Year 2023-2024**

Class : M.A. II Marathi (Semester- IV)

Paper Code: PAMR- 242

Paper : VI Title of Paper : साहित्य समीक्षा आणि संशोधन

Credit : 4 credits No. of lectures: 60

A) Learning Objectives:

१. संशोधनाची संकल्पना, प्रयोजने आणि विविध संशोधनपध्दती समजाऊन घेणे.
२. वाङ्मयीन संशोधनाच्या विविध अभ्यासक्षेत्रांचा परिचय करून घेणे. त्याचा संशोधन विषयाशी संबंध शोधणे.
३. आंतर्विद्याक्षेत्रीय संशोधनाचे स्वरूप, उद्दिष्टे व महत्त्व समजाऊन घेणे.
४. मराठी साहित्य संशोधकांची परंपरा समजाऊन घेणे.
५. संशोधन करण्याची दृष्टी व क्षमता विकसित करणे.
६. भारतीय भाषा मधील संशोधनाचे स्वरूप समजून घेणे.
७. मराठी संशोधन परंपरांचा अभ्यास होईल.

B) Learning Outcome:

१. मराठी साहित्य संशोधन परंपरा समजेल.
२. वाङ्मयीन संशोधनाच्या विविध अभ्यासक्षेत्रांचा परिचय होईल.
३. संशोधनाची दृष्टी व क्षमता विकसित होईल.
४. संशोधकास संशोधनातील नव्या दृष्टीकोनाबद्दलचा परिचय होईल व
५. संशोधनातील नव्या दृष्टीकोनाबद्दलचा अंतर्भाव संशोधनात करता येईल.
६. संशोधन वृत्ती वाढीस लागेल.
७. संशोधन प्रक्रियेतील विविध टप्प्यांचा अभ्यास होईल.

TOPICS/CONTENTS:

घटक ५ — संशोधन: संकल्पना व स्वरूप

१५ तास

- ५.१ संशोधनाची संकल्पना प्रेरणा, प्रयोजने
- ५.२ संशोधकाच्या अंगी असणारे गुण
- ५.३ संशोधन प्रक्रियेतील विविध टप्पे
- ५.४ संशोधनाची साधने—पुस्तके, नियतकालिके, वृत्तपत्रे, कोशवाङ्मय, सूचिवाङ्मय, हस्तलिखित, शिलालेख, ताम्रपट इ.

घटक ६ — वाङ्मयीन संशोधनाची अभ्यासक्षेत्रे

१५ तास

- ६.१ साहित्यकृतीनिष्ठ संशोधन
- ६.२ वाङ्मयप्रकारनिष्ठ संशोधन
- ६.३ प्रवास वर्णनात्मक साहित्यकृतीचे संशोधन
- ६.४ लेखकांचा अभ्यास
- ६.५ कालखंडाचा अभ्यास
- ६.६ भाषिक संशोधन
- ६.७ लोकसाहित्य विषयक संशोधन
- ६.८ तौलनिक साहित्याभ्यास
- ६.९ वाङ्मयोतिहासासंबंधी संशोधन
- ६.१० माध्यमांतर झालेल्या साहित्यकृतीचे संशोधन
- ६.११ शैलीशास्त्रीय संशोधन
- ६.१२ अनुवादित / भाषांतरीत साहित्याचे संशोधन
- ६.१३ विज्ञानसाहित्य संशोधन: काही अनुबंध

घटक ७ — आंतर्विद्याक्षेत्रीय संशोधन

१५ तास

- ७.१ साहित्य आणि तत्त्वज्ञान
- ७.२ साहित्य आणि समाजशास्त्र
- ७.३ साहित्य आणि मानसशास्त्र
- ७.४ साहित्य आणि संस्कृती
- ७.५ साहित्य आणि सौंदर्यशास्त्र
- ७.६ साहित्य आणि इतिहास
- ७.७ साहित्य आणि राज्यशास्त्र
- ७.८ साहित्य आणि अर्थशास्त्र व इ. ज्ञानशाखांशी अनुबंध

घटक ८ — मराठीतील संशोधन परंपरा

१५ तास

- ८.१ लोकसाहित्याचे संशोधन
- ८.२ भाषाविषयक संशोधन
- ८.३ मध्ययुगीन वाङ्मयाचे संशोधन
- ८.४ मराठीचे पाश्चात्य संशोधन
- ८.५ शोधनिबंधाची लेखनपध्दती—स्वरूप वैशिष्ट्ये
- ८.६ पदवी संशोधनाची लेखन पध्दती स्वरूप व दक्षता
- ८.७ वैचारिक साहित्याचे संशोधन : काही दिशा

संदर्भग्रंथ

१. भाषा व—साहित्य संशोधन: खंड १,२,३— १९८९ संपा वसंत स. जोशी, म.ना.अदवंत, गं.ना. जोगळेकर व इतर संपादक, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
२. शोध निबंधाची लेखनपद्धती— दु.आ. २००६, स.गं.मालशे, लोकवाडमय गृह प्रकाशन मुंबई
३. मराठी साहित्य संशोधन: स्वरूप आणि दिशा १९९५, श.रा.राणे, का.स.वाणी म.प्र. अ.संस्था धुळे,
४. मराठी साहित्य संशोधन: नव्या दिशा २००६, संपादक— अविनाश आवलगावकर ,प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
५. साहित्याचा अभ्यास— डॉ.र.बा.मंचरकर सद्भावना ग्रंथ २००३ चं.वि.जोशी व इतर, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
६. संशोधनाची क्षितिजे— वि.भि.कोलते , गौरव ग्रंथ, १९८५, भा.ल.भोळे संपादक, अमेय प्रकाशन नागपूर,
७. प्राचीन मराठी हस्तलिखिते: संशोधन आणि संपादन १९९२, श्री.रं.कुलकर्णी,का.स.वाणी व मराठी प्र.अ.संस्था, धुळे.
८. मराठी प्रबंध सूची — व.वि. कुलकर्णी, साहित्य प्रसार केंद्र, नागपूर
९. मराठी साहित्य संशोधन— १९९८, म.पां.भावे, श्रीहरी भिडे, पद्माकर शिरवाडकर (संपादक) महाराष्ट्र साहित्य परिषद, ठाणे
१०. शोधविज्ञान कोश — १९८५ दु. का.संत, पुणे विद्यार्थिगृह प्रकाशन, पुणे
११. मराठी संशोधनविद्या — डॉ. उषा देशमुख, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे १९९४
१२. साहित्य शोधणी — डॉ. उषा देशमुख, नीहारा प्रकाशन, पुणे १९८९
१३. साहित्यसमीक्षा आणि पारिभाषिक संज्ञा— वसंत दावतर, म.रा.सा.सं.मंडळ, मुंबई,
१४. संशोधन पद्धती — प्रक्रिया आणि अंतरंग — डॉ.दु.का.संत, अनाथ विद्यार्थिगृह प्रकाशन, पुणे—१९६६
१५. संशोधन: स्वरूप आणि पद्धती— संपादक: डॉ.सु.रा.चुनेकर, रंगनाथ पठारे, शि.प्र. संस्था, संगमनेर—१९८३

१६. लोकसाहित्य शोध व समीक्षा — रा.चिं.ढेरे
१७. मराठीचे परदेशी अभ्यासक — रा.चिं.ढेरे व इतर, ललित १९९३
१८. संशोधन: सिद्धांत व पद्धती — सदा कऱ्हाडे
१९. लोकसाहित्य मीमांसा — भाग १,२ — डॉ. विश्वनाथ शिंदे
२०. लोकसाहित्य स्वरूप व विवेचन — कालभूत
२१. वाङ्मयीन विद्वता — दु. का. संत
२२. लोकसाहित्याचे स्वरूप— डॉ. तारा भवाळकर
२३. लोकगीतांचे माझे स्मरण — डॉ. य.ग. शिंदे
२४. लोकमानसातील पारंपरिक कोळीगीते — शेटये/जगदीश संसारे/रामचंद्र—वरड
२५. लोकसाहित्य दर्शन — (संपा.) डॉ. रमेश देवरे
२६. लोकसाहित्याच्या अभ्यासदिशा — डॉ. तारा भवाळकर
२७. लोकसाहित्यातील कुटुंब चित्रण — डॉ. लता महाजन
२८. लोकसाहित्यातील स्त्रीजीवन — डॉ. भारती रेवडकर
२९. संशोधनप्रदीप — डॉ. वेदश्री थिगळे
३०. संशोधन वाटा आणि वळणे: डॉ. सुधाकर ोलार
३१. साहित्य संशोधन व समीक्षा: डॉ. राजेंद्र सलालकर, हर्मिस प्रकाशन
३२. कथात्मक साहित्य आणि चित्रपट रूपांतर प्रक्रिया: डॉ. बालाजी घारूळे, हर्मिस प्रकाशन
३३. कुंकू ते दुनियादारी: डॉ. राजेंद्र थोरात, चपराक प्रकाशन पुणे.
३४. कादंबरी निर्मिती प्रक्रिया विशेषांक — संपादक बाळासाहेब धोंगडे
३५. मराठी कादंबरी : आशय आणि आविष्कार — दत्ता घोलप
३६. कविता संदर्भ आणि दृष्टिकोन — आशुतोष पाटील
३७. मराठी कथा : रंग आणि रूप — रणधीर शिंदे
३८. स्त्रीवाद म्हणजे काय? — वंदना महाजन

**Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and
Commerce, Baramati**

Autonomous

Academic Year 2023-2024

Course Structure For SYBA Marathi

कौशल्याधिष्ठित अभ्यासक्रम

Semester	Paper Code	Title of Paper	No. of Credits
III	PAMR	सूत्रसंचालन	2
IV	PAMR	सूत्रसंचालन	2

SYLLABUS (CBCS) FOR M.A.I MARATHI (w.e. from June, 2023)

Academic Year 2023-2024

Class SYBA (MARATHI- Semester- III & IV)

Paper Code: UAMR Elective Paper

Paper : Title of Paper : सूत्रसंचालन

Credit : 4 No. of lectures: 30

A) Learning Objectives:

- १) कार्यक्रमाचे संयोजन कौशल्य विकसित होईल
- २) भाषिक क्षमता विकसित होईल.
- ३) भाषा आविष्काराच्या विविध रूपांचा परिचय होईल.

B) Learning Outcome:

- १) कार्यक्रमाचे संयोजन कौशल्य विकसित होते.
- २) भाषिक क्षमता विकसित होते.
- ३) दृक-श्राव्य माध्यमातील लेखन व सादरीकरण कौशल्य विकसित होते.

TOPICS/CONTENTS:

SEM	घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
III	१	१) सूत्रसंचालन स्वरूप आणि संकल्पना , २) सूत्रसंचालकाचे कार्य ,गुण, सूत्रसंचालनाचे कार्यक्रमनिहाय प्रकार	२	१५
IV	२	१) कार्यक्रमाचे संयोजन कौशल्ये २) कार्यक्रम पत्रिका – स्वरूप २) प्रास्ताविक-स्वागत-सत्कार – परिचय- मनोगत-आभार	२	१५

➤ १८ तास थेअरी आणि १२ तास प्रात्यक्षिक = एकूण ३० तास